

2017-2018

nr. 1

december 2017

VeenKrant

niewsbrief van het Gerrit van der Veen College

van de redactie

Leren doe je niet alleen op school. Leren gebeurt soms juist daar buiten. Uit je comfortzone stappen en stage lopen bij een non-profit-organisatie, dat doen de derdeklassers ieder jaar weer. En hoewel ze van tevoren soms tegen de stage op kijken, zijn ze als ze eenmaal bezig zijn razend enthousiast. In deze VeenKrant leest u een interview met Merel Esselaar die in de zomervakantie zelfs terugkwam omdat het er zo gezellig en leuk was. Eropuit dus! Bijvoorbeeld naar het Rijksmuseum of naar die bijzondere tentoonstelling in het Joods Historisch. Of een dagje met de bus weg: naar Den Haag of naar Ieper. Zo heeft elke klas wel iets. En om te beginnen natuurlijk de brugklas: het kennismakingskamp in Overasselt, waar Lourens ter Veen deze VeenKrant op welhaast filosofische wijze mee opent. Diens stokje wordt gelijk overgenomen door Kirsten Pols die het belang van het vak filosofie uit de doeken doet. Denk binnen en buiten de kaders. Én ga voor je droom! Dat vertellen Tim de Vries en Quinty van Dijk, die hun passie en talent voor viool en dans tot de kern van hun leven hebben gemaakt.

Brugklaskamp: nieuw én vertrouwd

Lourens ter Veen

Amper was de bus van 't Gerrit van der Veen vertrokken, eer beneden de oude beer - onze eigen Hille - al begon te brommen bij de Justin Biebers die over de speaker knalden. Oppervlakkige meuk vond hij het. De sfeer zat er gelijk in! Lieve lezers, ik neem jullie mee naar wederom een kamp, voor velen van jullie alweer lang geleden, maar zoals jullie al lezen, blijft er in het leven gelukkig veel hetzelfde. Dat is voor zowel uw conservatieve geestjes als de mijne wel zo veilig.

Soms moeten er ook dingen anders gaan. Maar dat is niet erg. Verandering houdt de geest soepel, verandering daagt uit, geeft leven, brengt beweging. Het leven is als een haai, als het zwemmen stopt, stikt de ademhaling. Brugklas kamp 2017; Over oude mensen, de dingen, die voorbij gaan.

Brugklaskamp 2017 was ditmaal wel echt een bijzondere. Zo was het conglomerate Hille's laatste keer, gingen we voor het eerst naar het Openluchtmuseum en ook voor het eerst; een nieuwe locatie! Moesten we vorig jaar nog in Heino de jeugdaccommodatie delen met griezelige, grote kinderen van voor ons onbekende scholen, nu hadden we nu het rijk helemaal voor ons alleen. Die nieuwe locatie was echt fijn.

Er was een blokhuttenkamp waar 1E bivakkeerde, er was een gigantisch hoofdgebouw waar de overige klassen sliepen. Zo was er een jongenskamer waar zo ongeveer alle jongens lagen. Dat klinkt als een slecht idee en dat was het ook. Ik sliep gelukkig bij 1E in een van de blokhutten, daar was het zo koud dat de bruggers diep in de slaapzakken weggroten. Heerlijk rustige nachten.

Echt ontzettend leuk waren alle nieuwe activiteiten. Zo werd er gelasergamed in het bos, werd er elders met pijl en boog een levensgevaarlijke variant op paintball gespeeld (wat een sadistisch genoegen), er was een jakobs ladder, een klimmuur, een plek waar vuur gemaakt werd,

Brugklaskamp Overasselt ... Laser-game-troopers are ready for action!

een Fun Forest in miniatuur en er was een Panic Room, waar Hille bijna in gebleven was, zo claustrofobisch was het.

[volg op pagina 2](#)

in dit nummer:

- 1 Brugklaskamp Overasselt
- 2 Dagje Den Haag
- 3 DaMu leerlingen Tim de Vries en Quinty van Dijk
- 4 Kennismaking HBO
- 4 Groepsdynamiek
- 5 Schoolvak filosofie
- 6 Jan-Willem Dienske
- 6 Formatief Toetsen
- 6 Lesson Study
- 7 Maatschappelijke Stage
- 8 Excursies Rijks, Ieper en Joods Historisch Museum

vervolg van pagina 1

In de categorie traditie: nachtelijk avontuur was er natuurlijk genoeg. Zo was er de spooktocht, georganiseerd door de brugklas-coaches. Doodeng! De brugklassers gingen met vrees en beven langs de griezels en ze herken-

den niet dat het dezelfde jongens en meisjes waren aan wie ze eerder nog ziel en zaligheid deelden. Diezelfde coaches stalen op de bonte avond de show met hun energieke dansmoves, de bruggertjes, die op de koude vloer toeschouwers waren, gin-

gen als Beliebers helemaal uit hun dak op het moment dat de coaches hun dans begonnen. Eerlijk is eerlijk, ook het docententeam kon hun enthousiasme moeilijk verbergen. De dans van de docenten was ook lang niet gek, hoor, maar de stroeve lichamen van de oude garde kunnen natuurlijk nooit op tegen zoveel jeugd. Ook de bruggers zelf waren niet verstoken van talent, er werd fantastisch gezongen, gedanst, zelfs werd er geïmproviseerd en dat is iets waar mevrouw Marees ontzettend van kan genieten, zo erg zelfs, dat het voor mij bijna leuker was naar haar reactie te kijken, dan naar het theater zelf.

De hierop volgende dag vertrokken we weer. Met zijn allen, in de bussen, naar een plek waar de oude dingen nooit voorbij gaan. Ik heb in mijn leven vele architectonische geschiedplaatsen bezocht, maar de Nederlandse bouw heeft me eigenlijk nooit gegrepen, tot deze bijzondere laatste dag van het kamp. Wat me gelijk al opviel, was dat de bezoekers overigens even oud waren als de gebouwen. Terwijl de bruggers en coaches geduldig wachtten op hun ambachtelijk gefrituurde aardappelen – want ambacht kost tijd - heb ik de omgeving verkend en ik ontdekte al snel dat er in pre-Vinex Nederland een wereld huisde.

Komkommers en ministers in Den Haag

Tom van der Wel

De leerlingen uit 4 havo brachten onlangs een bezoek aan Den Haag. 's Ochtends waren er 2 verschillende programma's. Één groep ging naar het een expositie over vluchtelingen in het Humanty House. De andere groep kreeg een rondleiding in de zogenaamde Urban Farm, een stadsboerderij met een viskwekerij en een groentekas waar de leerlingen konden genieten van onbespoten tomaten en komkommers.

In de middag was de Tweede Kamer aan de beurt. Dit programma wordt al heel lang georganiseerd door ProDemos. Elk jaar geven zij voorlichting aan 90.000 leerlingen uit alle soorten onderwijs. Telkens bedenken ze ook nieuwe lesvormen. Zoals het spelletje "Wie, wat, wet". Een kennisquiz waarbij de leerlingen in groepjes met elkaar strijden. Vroeger werden de antwoorden dan op een klein whiteboard geschreven. Nu mogen ze de mobiele telefoon daarvoor gebruiken. Wat dan wel opvalt is dat ze ten opzichte

van vroeger ineens veel meer antwoorden weten. Bijvoorbeeld de namen van de partijen in de Tweede Kamer. Vroeger wisten ze 5 of 6, nu wel meer dan 10. Je vraagt je dan wel af: "Zijn zij nou zo slim of...."

Hoogtepunt was het bezoek aan de publieke tribune van de plenaire zaal, speciaal voor ons die dag voor het eerst versierd met de Nederlandse driekleur. Daar konden onze leerlingen de volksvertegenwoordigers in actie zien. Wij maakten het begin van de behandeling van de begroting van de minister van Buitenlandse Zaken mee. Halbe Zijlstra, de minister, was nog een beetje onwennig met zijn nieuwe rol. Hij ging uitgebreid in de vergaderzaal handjes geven terwijl dat eigenlijk helemaal niet mag. Een minister is te gast in de Kamer en moet in het zogenaamde Vak K(abinet) blijven zitten. Om half 5 kregen we iedereen weer in de bus en ging het in een gezellige stemming weer naar Amsterdam.

Persoonlijk favorietje van de avond was de Arctic Monkeys cover door Rover, beter dan het origineel, ik ben fan. Toch was het anderzijds ook wat droef, omdat ook hieraan de laatste keer Hille kleefde. De docenten verrasten hem met een klassieker, Kung Fu Fighter, hij freestylede deze dans zo weer moeiteloos mee. Wat een man, we houden zijn vuur brandende!

Hoewel, het vuur dat na de bonte avond zou moeten branden, ontstond niet zomaar. Meneer Rodermans en ondergetekende haalden steeds meer papier, karton en wat ook maar branden zou, toch liet het vuur even op zich wachten, maar na enkele (angst)zweterige minuten vatte de houtstapel toch vlam en was het aangenaam toeven.

Ik moest denken aan mijn eerste brugklaskamp, in Groningen. Het begon met een fietstocht en tien kilometer de provincie in kon ik al niemand meer verstaan, begreep ik niets van de pompoe-nen voor de deur en zwaaiden de mensen heel anders dan de stadsmensen dat deden. Nederland is een ingebeeld land, dat is wat ik dacht toen ik door het Openluchtmuseum liep. Een boerderij uit Dronten is niet te vergelijken met een boerderij uit Drachten. Een kamp vol traditie en verandering maakt herinneringen, waarop wij ooit weer terugblikken zullen, denken aan die dingen voorbij zijn gegaan. Brugklaskamp 2017, ik hoop dat het een mooie herinnering voor het leven blijft.

Een van de dingen die het Gerrit van der Veen College bijzonder maakt, zijn de zogenoemde DaMu-leerlingen die er hun reguliere lessen volgen. Leerlingen die er twee schoolevens en een drie (overvolle) agenda's op na houden om hun grote talent en passie voor muziek en dans waar te kunnen maken. Bijzondere leerlingen mag je gerust zeggen, die qua inzet en drive een voorbeeld voor een ieder kunnen zijn en waarvan we er twee aan u voorstellen.

Dienke Veenstra

Als solist de wereld rond

Hij wil de allerbeste violist van de wereld worden en daar moet je wat voor over hebben. 's Ochtends om half zes gaat zijn wekker en 's avonds om negen uur gaat Tim de Vries (17 jaar) uit Zaandam nog eens aan zijn huiswerk. Zijn droom? Als solist de wereld over reizen.

Trots loopt Tim door het conservatorium. "Mooi gebouw hè.", zegt hij blij terwijl hij naar de door hem gereserveerde studieruimte loopt. Op zijn rug hangt zijn geleende viool. En hoewel Tim nog weleens wat laat slingeren, is hij zijn viool nog nooit kwijtgeraakt. "Hij is gemaakt met het gereedschap van Stradivarius en hoort tot een van de beste violen van de wereld."

Om zijn droom uit te laten komen, haalt Tim het onderste uit de kan. Door zijn verkorte rooster zonder kunstvakken en LO is Tim elke dag rond half vier thuis. Met wat pauzes oefent hij –als hij geen concert heeft- tot 's avonds

tien uur om daarna nog te leren voor de volgende dag. Tijd om al zijn huiswerk te maken is er niet. "Maar ik heb gelukkig een goed geheugen en kan prima een avond van tevoren leren."

De liefde voor de viool begon op zijn zesde. Samen met zijn ouders zat Tim in de auto naar Italië. Uit de radioboxen klonk muziek van Vivaldi. Tim: "Ik dacht: 'Ik moet echt viool gaan spelen.'" Gelijk na terugkomst kreeg Tim vioolles en klonk het in het begin nog wat krasserig, al snel bleek dat hij talent had. "Het voelde heel natuurlijk, ik werd al snel heel goed" Na een paar jaar les in de jong talentenklas in

Utrecht, deed Tim auditie voor de vooropleiding op het Conservatorium van Amsterdam en kwam daarmee op het Gerrit van der Veen College.

Op maandag heeft Tim na school theorieles en één keer per week

heeft hij les van zijn docent. Hij is streng, ze oefenen veel met het leggen van expressie in de muziek. De rest van de tijd is het oefenen geblazen en al slaat hij regelmatig wat huiswerkop-

vervolg op pagina 4

Leven voor dans

De 17-jarige Quinty van Dijk wordt zo blij van dansen dat ze bereid is er veel voor te laten. Naar feestjes gaat ze bijna nooit en ontspannen doet Quinty 's avonds hooguit een uurtje. Maar dat is niet erg, vindt ze. "Alles wat ik doe vind ik zo belangrijk dat ik niets wil laten schieten."

Al sinds groep 7 reist Quinty met de bus vanuit haar woonplaats Mijdrecht naar Amsterdam om haar dansopleiding te combineren met school: een uur heen en terug. Ze begon in de oriëntatieklas van de Nationale Ballet Academie en vanaf de eerste klas danst ze bij Lucia Mathas Insti-

tute for Performing Arts. Quinty: "Binnen een week was de overstap naar de nieuwe dansschool geregeld. Ik was heel blij dat ik zo snel wat nieuws had."

Tijd voor een sociaal leven is er nauwelijks. Naast het maken van huiswerk en het werken aan het

vervolg op pagina 4

vervolg Tim de Vries:

drachten over, repeteren doet hij altijd. Tim: "De docent merkt het meteen, ik wil hem niet te-leurstellen." Sinds kort heeft hij zelfs een manager voor al zijn concerten en dat is een belangrijke stap. "Hij heeft een goed netwerk."

Na zijn havo-examen dit schooljaar wil Tim de bachelor doen en daarna het liefst een master aan

de Julliard School in New York om daarna overal op de wereld concerten te geven. Een eenzaam en soms zwaar bestaan, als je het Tim vraagt. Maar helemaal alleen zal hij niet zijn, want zijn moeder mag mee en dat is ook wel zo gezellig. "Ze heeft zoveel voor me gedaan dat ik haar graag meeneem. Als bedankje."

vervolg Quinty van Dijk:

profielwerkstuk moet ze regelmatig ook opdrachten voor Lucia Marthas doen. En in het weekend werkt Quinty als fotograaf en bouwt ze websites. Quinty: "Het is opstaan, school, dansen, huiswerk en slapen." Haar geheim? "Je moet gewoon goed opletten tijdens de lessen, dan leer je al heel veel. Dat scheelt thuis tijd."

Hoewel ze veel plezier uit het dansen haalt, is de danswereld mentaal niet altijd even makkelijk. 'Houd er dan mee op', zegt haar moeder zo nu en dan, maar

daar moet Quinty niet aan denken. "Het plezier van het dansen is groter dan de tegenslagen die er soms zijn." Het plan is om later in musicals te spelen of op een cruiseschip te dansen.

Binnenkort staat er een belangrijke auditie op het programma, als ze gekozen wordt, krijgt ze de 'groene kaart', een garantie om het hbo bij de dansschool in Amsterdam te doen. Spannend, want er doen 60 kinderen mee en er worden hooguit tien gekozen.

Begeleiding bij start tweede klas

Chantal Bosma

Wanneer leerlingen in de brugklas starten is er veel aandacht om iedereen zich thuis te laten voelen op het GVC. Er is een kennismakingsdag de eerste week, een introductiekamp de eerste maand en er wordt het hele jaar door ingezet op een veilige sfeer door middel van gesprekken en oefeningen in de mentorlessen en er is een pestproject.

Als leerlingen vervolgens het jaar erop doorstromen naar het 2e leerjaar is het wel weer even wennen. Een deel van de leerlingen gaat naar de havo en een ander deel start op het vwo. De klassen zijn daardoor vaak flink gehusgeld. Om ook de 2e klassen weer goed in het zadel te helpen heeft

er in de eerste periode een drietal trainingen plaatsgevonden. De lessen waren gericht op het bevorderen van de groepsdynamiek en ook weer om pestgedrag tegen te gaan. De leerlingen werden steeds opgedeeld in twee groepen onder begeleiding van twee trainers. In deze kleinere setting gingen ze aan de slag met verschillende opdrachten en oefeningen. De leerlingen moesten samenwerken, op elkaar vertrouwen en elkaars goede eigenschappen benoemen, maar ook leren grenzen aan te geven. Zowel van de leerlingen als de mentoren hebben we veel positieve feedback gekregen op deze lessenserie.

Kennismaken, vooruitblikken en weerzien op het HBO

Bert Menkveld

Door de economische crisis is KKM B.V., een bedrijf dat kant-en-klaar maaltijden produceert, in grote problemen gekomen. De bedrijfsomzet is met 20 procent gedaald, afdelingen werken langs elkaar heen en hebben ieder een eigen administratie, managers lopen elkaar voor de voeten en het personeel is slecht gemotiveerd. Welke adviezen geef je aan de directie van dit bedrijf om tot een oplossing te komen?

In kleine groepjes ging een aantal leerlingen van 4 havo enthousiast met deze casus aan de slag. Zij analyseerden de problemen, moesten oplossingen bedenken en vervolgens hun bevindingen presenteren. En dat alles onder bezielende begeleiding van twee studenten Business Studies, Liske Driessen en Aziza Hellinga, twee oud-leerlingen van het Veen van der College.

Deze casus was onderdeel van één van de workshops die plaatsvond tijdens de Kennismakingsdag hbo van donderdag 16 november 2017. Met maar liefst 110 leerlingen en zes begeleiders waren we die dag op hogeschool Inholland om, zoals het woord het al zegt, kennis te maken met het hbo.

Voor de pauze kregen de leerlingen van 4 havo van studenten van hogeschool Inholland te horen wat studeren aan een hogeschool precies inhoudt en wat de grootste verschillen zijn tussen het hbo en de middelbare school. Zij vertelden over hun eigen ervaringen en gaven de leerlingen tips voor een goede studiekeuze. Na de pauze gingen onze leerlingen zelf aan de slag in één van de workshops waarvoor ze zich op school hadden opgegeven. Naast de workshop Business Studies werd nog een aantal workshops aangeboden. Bij de workshop Studiekeuzeadvies maakten de leerlingen een interressetest en gingen vervolgens kijken welke opleidingen

het meest aansloten bij hun antwoorden. Bij de workshop Events Management werden de leerlingen uitgedaagd om een event te creëren in de vrije tijd van mensen. Een bioscoopfilm kijken vanuit een jacuzzi? Een knutselhoek op een muziekfestival? Tegenwoordig is alles mogelijk!

Voor Anne Bos uit klas 4HA was deze dag gelijk een voltreffer. De workshop Pedagogiek 'Hoe onderhandel je met je ouders?' maakte zo veel indruk op haar dat ze hbo Pedagogiek wil gaan studeren. Andere leerlingen in 4 havo die dit nog niet weten, hoeven zich nog geen zorgen te maken. De Kennismakingsdag hbo is slechts de aftrap van het programma Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) in de bovenbouw havo. De leerlingen hebben dus nog tijd om een definitieve keuze te maken. In maart 2018 staan de Voorlichtingsavonden hoger onderwijs op het programma.

Een verrassend weerzien: oud-Gerrit-leerlingen Liske en Aziza nu in de rol van workshopleiders, ervaringsdeskundigen en rolmodellen bij de kennismakingsdag hbo.

Verwondering is de basis van alles

Kirsten Pols

Het Gerrit van der Veen College geeft als gecertificeerde cultuurprofielsschool vanzelfsprekend extra impulsen aan de creatieve denk- en verwerkingsprocessen van haar leerlingen. Tegelijkertijd worden onder het motto: 'Cognitief en creatief: een mooie combinatie!' ook alle 'bèta-kwabben van hun grijze massa gestimuleerd. Het 'denken' wordt flink op de proef gesteld, en daar heeft het vak filosofie een belangrijke en ondersteunende functie bij, aldus filosofiedocent Kirsten Pols.

Leerlingen maken in hun puberteit een bijzondere fase van ontwikkeling door. In deze fase ontwikkelt prefrontale cortex zich volop: het gebied in de hersenen dat vooral geassocieerd wordt met rationeel en abstract denken en het innemen van verschillende perspectieven. De bedoeling van het vak filosofie is om deze vermogens te helpen, te voeden en tot bloei te laten komen.

De Module:

Alle leerlingen in 4V en 4H volgen verplicht de module filosofie. Voor mij zijn de belangrijkste filosofische basisvaardigheden: verwondering, analytisch denkvermogen, argumentatief vermogen, analytische lees- en schrijfvaardigheid. De verwondering is de basis: gek genoeg lijken we die eigenschap op basisscholen eerder te ontmoedigen dan aan te moedigen. En dat terwijl de verwondering de kiem van alle wetenschappen, kunsten en levensbeschouwingen is. Als we ons nooit zouden hebben afgevraagd waarom dingen toch steeds naar beneden vallen, zouden we nooit op de maan zijn geweest. Je moet immers eerst kennis van de zwaartekracht hebben om iets te kunnen bouwen dat zich aan die zwaartekracht kan onttrekken. De verwondering kunnen vasthouden zonder meteen een oplossing, antwoord of nuttigheidsvraag te stellen, is een eigenschap die filosofen koesteren en trainen.

Ik ga met leerlingen vooral actief op zoek naar vooronderstellingen: van welke zaken ga je allemaal uit als je een oordeel

Kirsten Pols voor haar filosofische boekenkast, met favoriet David Hume op de arm en 'muze' Immanuel Kant meekijkend over haar schouder.

velt of een vraag stelt? Dat vergt veel analytisch inzicht, want je moet alles in kleine brokjes gaan breken, alsof je atomen splitst. Onder het oordeel 'school is nutteloos', zitten bijvoorbeeld de volgende vooronderstellingen verborgen: dat scholen bestaan, dat je op school zit met een bepaald doel, dat je dat doel kent, dat je kunt beschrijven, vaststellen en meten wanneer iets nuttig is. Als een leerling dus vervolgens zegt dat het doel van school is om je diploma te halen, dan zou de uitspraak onwaar zijn: gemiddeld gaan er meer leerlingen wel dan niet met een diploma van school. "Maar je hebt er toch niets aan", roept meteen de vraag op wat

dán het doel van scholing is. Daar kun je eindeloos op doorgaan. Sommige leerlingen hebben daar niets mee, die willen gewoon dóen en niet te diep nadenken. Het leukste vind ik om ook die leerlingen het plezier van filosofie bij te brengen.

In 4vwo kunnen leerlingen kiezen voor het vak filosofie. In dat geval krijgen ze een curriculum dat filosofische antropologie, ethiek, kentheorie en wetenschapsfilosofie omvat. In de filosofische antropologie staat de vraag centraal: wat maakt ons tot mensen? Wat is onze relatie tot onszelf, elkaar, technologie en andere levende wezens? In

de ethiek staat de vraag naar het Goede en juiste centraal: wat is het goede leven? Welke handelswijze is de juiste? Volgens welke regels zouden we moeten leven? In de kentheorie staan meer abstracte vragen centraal: wat is kennis? Wanneer en hoe weten we wat we weten? Waar komt onze kennis vandaan? Direct daarop aansluitend gaan we in de wetenschapsfilosofie in op de vraag hoe de wetenschap werkt: op welke gronden maken we een onderscheid tussen geloof, pseudowetenschap en wetenschap? Gaat wetenschap om keiharde feiten of komt er meer bij kijken?

In het eindexamenjaar komt er altijd een speciaal onderwerp bij dat op een of meerdere van deze kerngebieden ingaat. Dat onderwerp verandert elke 4 jaar, de komende twee jaar zijn we met het onderwerp 'scepticisme' bezig. Het scepticisme ontstaat in de oudheid en is nog steeds een sterk element in de wetenschap; de scepticus vraagt hoe we kunnen weten dat de buitenwereld bestaat, hoe we kennis kunnen hebben van die wereld, en hoe we tenslotte die kennis aan anderen kunnen mededelen. Zoals een verdachte in ons rechtssysteem onschuldig is tot de schuld bewezen is, is voor een scepticus het bestaan van de wereld betwifelbaar tot het tegendeel bewezen is. Het is een taai onderwerp voor leerlingen en een grote uitdaging om het zo voelbaar mogelijk te maken.

Maar of het nu de module is, ethiek of kentheorie in het examen: verwondering is de basis van alles. Dat was al zo volgens Plato en dat blijft zo volgens mij.

Ambitie, Creativiteit, Kwaliteit en Ontwikkeling

Het is december 2017. Schooljaar 2017-18 is ruim drie maanden op streek. Onze nieuwe brugklassers en de instromers in andere leerjaren zijn waarschijnlijk gewend aan hun nieuwe (leer) omgeving en voelen zich, samen met alle andere leerlingen die al op het Gerrit zaten, hopelijk goed thuis op school. Ook de nieuwe collega's hebben hun plek gevonden en zijn aan de slag.

Het Gerrit van der Veen College en zijn medewerkers zijn in ontwikkeling en in beweging. Op heel veel verschillende gebieden en niveaus. In de Veenkrant van april 2017 (terug te vinden op onze vernieuwde website!) schreef ik over Gerrit 2.0 en over het motto 'de basis op orde en de lat omhoog'. Kwaliteit van lessen, kwaliteitszorg en een professionele, lerende houding / cultuur zijn de grote thema's waar we aan werken. We investeren veel in scholing en studie. Een groep collega's is onder leiding van de VU bezig met een scholingstraject dat Lesson Study heet. Verderop in deze Veenkrant meer daarover. Een andere groep collega's is met de Universiteit van Utrecht aan de slag met vwo didactiek, er loopt een pilot met formatief evalueren in de derde klas, we willen de motivatieproblematiek van een groep leerlingen aanpakken, er wordt gewerkt aan de invoering van Cambridge English, secties zijn bezig met vakwerkplannen en analyses van (examen)resultaten, docenten komen bijeen om samen te werken en samen te leren, er liggen verbeterplannen voor de kwaliteitszorg en de kwaliteit van lessen, er wordt gesproken over aanstaande lesbezoeken en er wordt met medewerkers individueel gesproken over werk en ontwikkeling. Er gebeurt dus heel veel en dat geeft reuring, energie en beweging en soms ook onrust.

De vier woorden als titel boven dit stukje zijn onze kernwaarden. Op het Gerrit staan wij voor Ambitie, Creativiteit, Kwaliteit en Ontwikkeling. Wij zijn een creatieve school die volop in ontwikkeling is, ambitie heeft en werkt aan kwaliteit. Hier willen wij met elkaar inhoud, vorm en betekenis aan geven. En ook dat is een grote uitdaging en soms een zoektocht. Want wat betekenen die woorden en hoe maken we ze concreet? Daar moeten we het samen over hebben. Volop in ontwikkeling en beweging zijn betekent dus ook volop in gesprek en ontmoeting zijn. Aandacht aan de mensen in en om de school; medewerkers, leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) want ieder heeft hier zijn of haar eigen aandeel en inbreng in. Invulling geven aan de kernwaarden ambitie, creativiteit, kwaliteit en ontwikkeling en daarmee aan goed onderwijs vraagt veel inzet en moed, energie en uithoudingsvermogen én een open mind: there is no growth in a comfort zone and no comfort in a growth zone! Die mindset gun ik een ieder. En vooral onze leerlingen!

Jan-Willem Dienske

Lessen zonder cijfers

Elmar van Ee

3HC krijgt dit jaar alleen in de eerste en in de laatste toetsweek een cijfer. Twee cijfers in totaal? Hoe kan dat? Wat gebeurt er dan de rest van het jaar in de les?

Tijdens de andere lessen wordt er formatief geëvalueerd. Dat wil zeggen dat de nadruk komt te liggen op het evalueren van het leerproces en minder op het leerproduct. Om het leerproces te kunnen evalueren maken leerlingen gedurende een lessenserie verschillende opdrachten die verbonden zijn aan leerdoelen. Deze leerdoelen zijn in vier niveaus ingedeeld. Na elke opdracht ontvangen de leerlingen feedback van de docent (of van elkaar) tot en met het niveau dat bereikt wordt. Tot het einde van de lessenserie kunnen de leerlingen dus (aan de hand van de feedback) opdrachten opnieuw maken. Aan het eind van de periode wordt duidelijk wat de leerlingen uiteindelijk kunnen en op welk niveau er tijdens het proces gescoord wordt. Dit is dus niet in cijfers uitgedrukt, maar in vier niveaus.

Maar hoe ziet zo'n evaluatieve les er dan uit? In het begin van de lessenserie worden de leerdoelen bekend gemaakt. Deze leerdoelen kunnen bijvoorbeeld gekoppeld worden aan een hoofdvraag die aan het eind van de lessenserie beantwoord moet worden. Een hoofdvraag in de geschiedenisles zou bijvoorbeeld kunnen zijn: "Hoe had de Eerste Wereldoorlog voorkomen kunnen worden?" Om deze vraag te beantwoorden moet eerst achterhaald worden wat de oorzaken waren voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Vervolgens dienen deze oorzaken met elkaar vergeleken te worden. Want welke gebeurtenis of verschijnsel was nu echt cruciaal? Door jezelf deze vragen af te stellen wordt de geschiedenis op een leuke en creatieve manier geanalyseerd. De kennis die je gaandeweg

leert heb je echt nodig om een antwoord te geven op de hoofdvraag. Kennis is dus geen saai opsom-rijtje van gebeurtenissen die nou eenmaal geleerd moeten worden voor de toets. Dat hoeft niet meer, want er zijn geen toetsen, alleen leerdoelen die behaald dienen te worden. Als de hoofdvraag in voldoende mate beantwoord is, hebben de leerlingen genoeg geleerd en hoeft het onderwerp dus niet afgesloten te worden met een cijfer.

Lesson Study

Ineke van Heerde

Twee klassen kregen onlangs een wel heel bijzondere les. In het kader van Lesson Study hadden twee teams docenten een 'onderzoeksles' ontworpen waarin zij experimenteerden met werkvormen die zij tot nu toe niet of nauwelijks in de les gebruikten. De les werd door één docent uit de groep gegeven, terwijl de overige docenten de reacties van de leerlingen op de les observeerden.

Lesson Study is een vorm van teamleren waar twaalf docenten dit schooljaar aan deelnemen en die begeleid wordt door de Vrije Universiteit. Het doel van Lesson Study is om van en met elkaar te leren en in een veilige omgeving nieuwe manieren van lesgeven uit te proberen. Tijdens drie bijeenkomsten werd een thema gekozen, de onderwijsbehoeften van verschillende leerlingen werden besproken en op basis daarvan werd de les ontworpen. Na afloop werden de lessen nabesproken en aangepast.

[vervolg op pagina rechts](#)

Spannend, uitdagend, leuk en leerzaam

Dienke Veenstra

In de derde klas doen leerlingen vrijwilligerswerk bij een niet-commercieel bedrijf, de zogenaamde maatschappelijke stage. Voor deze VeenKrant interviewden we een vierdeklasser die de stage al achter de rug heeft en derdeklasser die haar stage nog moet lopen.

Hoewel ze ooit thuis een hele moeilijk kat hadden, koos Merel Esselaar uit 4HD (15 jaar) toch voor een stage bij De Poezenboot, een dierenasiel waar alleen katten welkom zijn. Het werd zo'n succes dat Merel er afgelopen zomer terugkwam om nog twee weken te werken. Merel: "Iedereen was er zo aardig. Het leek wel alsof ik er zes oma's bij had."

Hoe kwam je op het idee om bij De Poezenboot te gaan stage lopen?

"Mijn moeder had nog een visitekaartje van de poezenboot. We hebben zelf een kat uit het asiel gehad. Die kat had een trauma en mijn broertje en zusje waren bang voor hem. Zelf vind ik katten super leuke dieren. Toen ik een mailtje stuurde met de vraag of ik mijn maatschappelijke stage kon lopen, reageerden ze meteen. Tijdens het kennismakingsmakinggesprek kreeg ik een rondleiding en we hebben meteen een planning voor de stagedagen gemaakt."

Vond je het niet spannend, de eerste dag?

"Jawel, maar zodra ik binnenstapte, was het meteen ontzettend leuk. Iedereen was zo aardig, ik

voelde me gelijk welkom. Er werken allemaal verschillende mensen: oudere vrouwen, studenten, mensen uit het buitenland."

Wat moest je allemaal doen tijdens je stage?

"In de ochtend gingen we de hele boot schoonmaken. Dat klinkt vervelender dan dat het was; het was eigenlijk altijd gezellig en de sfeer was goed. Maar vooral 's middags was het leuk. Soms vroegen ze me om te helpen achter de balie, maar meestal moest ik mensen rondlei-

lerzaam en vonden het erg leuk om eens op een andere manier les te krijgen. Natuurlijk gaven de leerlingen ook tips: een enkele leerling werkt liever zelfstandig in zijn werkboek en meerdere leerlingen gaven aan dat zij vooral de afwisseling tussen zelfstandig en samenwerkend leren fijn vinden. De lessen zijn uitgebreid nabesproken en hebben veel stof tot nadenken gegeven.

Merel Esselaar (4HD): ambassadrice van de Poezenboot

den en laten zien wat er allemaal gebeurt op de boot. Er komen veel toeristen naar De Poezenboot. De rondleidingen waren daarom soms in het Engels, dat was een goede oefening."

Wat heb je over jezelf geleerd?

"Dat ik wel een doorzetter ben. In de vakantie moest ik telkens vroeg opstaan. Ik ben er ook wel achter dat ik een kattenmens ben. Vroeger wilde ik heel graag een Golden Retriever, nu lijkt het me wel leuk om later een kat te nemen. En verder ben ik minder verlegen bij onbekende mensen dan ik dacht. Ik ben veel zelfverzekerder geworden door te praten met mensen die ik niet ken."

Hoe kijk je terug op de maatschappelijke stage?

"Van tevoren had ik er geen zin in, maar nu ben ik blij dat ik het gedaan heb. Ik vond het zo leuk om te doen dat ik afgelopen zo-

mervakantie nog twee weken teruggekomen om vrijwilligerswerk te doen. Dat vonden ze heel leuk en ik vond het gezellig. Uiteindelijk heb ik veel ervaring opgedaan en dat is fijn. Ik heb er veel zelfvertrouwen van gekregen en als het kan, ga ik de volgende zomervakantie weer!"

Dat de aanhouder wint, bewijst de 14-jarige Hannah van Trigt uit 3VA. Toen het museum niet reageerde na een mailtje en wat telefoontjes, belde ze drie keer op één dag. Dat werkte, ze had eindelijk beet: Hannah gaat in de voorjaarsvakantie aan de slag bij het fotografiemuseum Foam.

Waarom viel je keuze op Foam?

"Ik wilde heel graag bij een museum stage lopen. Het leukste leek me NEMO, omdat daar veel te doen is en omdat er veel kinderen komen, maar die hadden helaas geen plek meer. Foam leek me ook een leuke plek. Ik houd van de wat modernere kunst."

Wat ga je er allemaal doen?

"Dat weet ik nog niet, het wordt mijn eerste baantje en ik weet niet goed wat ik kan verwachten. Ik ga in de voorjaarsvakantie stage lopen en meestal is er dan wel een leuk event waar ik bij kan helpen. Niks lijkt me eigenlijk vervelend om te doen, ik denk dat ik alles wel leuk ga vinden."

Welke eigenschappen kan je straks goed gebruiken tijdens je stage?

"Ik houd ervan om naar musea te gaan. Vroeger ging ik heel vaak, maar nu ik op de middelbare school zit, heb ik er minder tijd voor. Ik kan ook goed met mensen omgaan en ik maak de dingen die ik doe af."

[vervolg van pagina links](#)

De eerste onderzoekslessen van het jaar waren een les Engels met als onderzoeksthema differentiëren en een les Duits met activerende werkvormen. Na afloop van de les hebben de leerlingen een enquête ingevuld en drie leerlingen werden geïnterviewd. De reacties van de leerlingen waren grotendeels enthousiast. Ze vonden de lessen

Ontmoeting met (werk) Charlotte

Luuck Droste

In april van dit jaar sprak ik de Franse schrijver David Foenkinos, auteur van het boek *Charlotte*, een geromantiseerde biografie over het leven van de Joodse kunstenares Charlotte Salomon (1917-1943).

Tijdens het gesprek dat we hadden, kwam het feit aan de orde, dat het Joods Historisch Museum dit najaar met een compleet overzicht van het werk van Charlotte Salomon zou komen, vanwege haar honderdste verjaardag. Twee jaar geleden las ik het boek en had ik, gegrepen door het verhaal en gecharmeerd van de minimalistische schrijf-

teerde jeugd waarin zij erachter kwam dat alle vrouwen uit haar familie gedurende enkele generaties zelfmoord hadden gepleegd, begon ze in de jaren dertig aan een oeuvre bestaande uit meer dan zevenhonderd autobiografische gouaches, die haar ervan weerhielden zelf ook volledig door te draaien. Het zou haar levenswerk worden dat de titel

stijl, al het voornemen het ooit in de klas te behandelen. De aanstaande tentoonstelling was een prachtige aanleiding om dat dit schooljaar te doen.

Charlotte Salomon werd in 1943 in Auschwitz om het leven gebracht, toen ze enkele maanden zwanger was. Na een getourmen-

Leben? oder Theater? zou dragen. De tijdens WO II in Nederland ondergedoken ouders van Charlotte overleefden de oorlog en werden eind jaren veertig voor het eerst geconfronteerd met het werk van hun dochter, dat grotendeels tijdens een verblijf in Zuid-Frankrijk tot stand was gekomen. Het volledige oeuvre werd in 1971 door hen cadeau gedaan aan het Joods Historisch Museum te Amsterdam.

Gezien de geschiedenis van het GVC zal WO II altijd relevant blijven. Daarnaast zijn de universele thematieken uit het boek, waaronder identiteit, creativiteit, verlangens en angst voor menig leerling ongetwijfeld herkenbaar. Ik hoop dat de leerlingen zich verrijkt voelen door het kennismaken met deze kunstenares en plezier beleven aan het boek.

Speeddaten met de Gouden Eeuw

Half november brachten alle tweedeklassers een - kort en krachtig - bezoek aan het Rijksmuseum. In groepjes werden zij geconfronteerd met 'het verhaal van de Gouden Eeuw'. Voorwerpen kregen betekenis; schilderijen werden aan een kritische blik onderworpen. Of werden 'gespiegeld', zoals te zien is in bovenstaand staatsie-dubbel-portret!

Oog in oog met het drama van Ieper

Het was koud en kil, 13 november in en om Ieper. Maar bij deze plek van slagvelden en begraafplaatsen past ook geen zonnetje. De leerlingen van 5vwo kregen in deze sombere ambiance extra de gelegenheid het drama van de Eerste Wereldoorlog tot zich te laten komen. Hun historische rondrit langs gedenkwaardige plekken eindigde bij het indrukwekkende herdenkingsmonument van Ieper: de Menenpoort.

colofon

Redactie en vormgeving:
Dienke Veenstra
en Bert Looman
Reacties en bijdragen naar:
Redactie VeenKrant
d.veenstra@gerritdveen.nl
b.looman@gerritdveen.nl

Alle VeenKranten kunt u digitaal terugvinden op
www.gerritdveen.nl